

Zeven schakels naar de vredeseconomie van Jaime de Bourbon Parme

Er zitten zeven schakels tussen een tinmijn in het oosten van Congo en een lampenfabriek van Philips. Die schakels zijn nu bekend. Ze vormen de eerste conflictvrije aanvoerketen van tin vanuit de oorlogsgebieden in het grondstoffenrijke Congo. Gegarandeerd schone handen dus voor Philips en andere multinationals die deelnemen aan het gisteren gelanceerde Conflict-Free Tin Initiative van de Nederlandse prins Jaime de Bourbon Parme.

Als speciaal gezant natuurlijke hulpbronnen bij Buitenlandse Zaken reist De Bourbon Parme de hele wereld over. Tijdens die reizen lobbyde hij de keten bij elkaar. Er is een mijn in het Congolese Zuid-Kivu die samenwerkt met twee coöperaties van kleine mijnbouwers. De gedolven tinsteen gaat dan via twee exporteurs naar een grondstoffenhandelaar die het ver-

scheept naar de Malaysian Smelter Company. Vandaar gaat het materiaal naar twee solderingsbedrijven die op hun beurt weer leveren aan de fabrieken van de eindproducenten. Zij maken er lampen van (Philips) of blik (Tata Steel) of telefoons (Motorola).

„We willen een vredeseconomie beginnen die een alternatief gaat bieden voor de bestaande oorlogsecono-

mie”, motiveert De Bourbon Parme zijn initiatief. Het belang van de Congolese mijnbouwers mag duidelijk zijn: door deel te nemen aan dit project lopen zij veel minder risico dat zij op weg naar de markt hun opbrengst moeten afdragen aan milities die er wapens voor kopen waarmee ze de regio verder kunnen plunderen.

Maar wat hebben bedrijven er aan om zich aan dit initiatief te committeren? Is het niet juist riskant om deel te nemen, omdat in Oost-Congo alles mogelijk is en milities de mijn met geweld kunnen innemen? Het is moeilijk reclame maken voor iets wat helemaal mis kan lopen.

De ratio voor bedrijven zit hem in de steeds strenger wordende wetgeving in de VS en Europa. In Amerika heeft de *Securities and Exchange Commission* vorige maand de laatste hand gelegd aan de *Dodd-Frank Act*, die bij-

zonder strenge transparantieregels oplegt aan bedrijven die aan Amerikaanse beurzen zijn genoteerd. Zo moeten bedrijven onder andere rapporteren of zij zogeheten conflictmineralen uit Congo of de regio gebruiken, en of die daadwerkelijk hebben bijgedragen aan het conflict. Dat is niet altijd makkelijk na te gaan.

Verder verplicht de wet mijnbouwbedrijven per project en per land bekend te maken hoeveel geld zij afdragen aan regeringen. Doel hiervan is de kans op corruptie en belastingontduiking te verkleinen. Inwoners kunnen dan met die cijfers in de hand het bedrijf of hun regering ter verantwoording roepen als beloftes worden gebroken.

Inmiddels werkt ook de EU aan scherpere regels. Gisteren stemde een commissie van het Europe Parlement unaniem voor nieuwe transparantie-

eisen voor de mijnbouw, de olie- en gaswinning en de houtindustrie. Dodd-Frank is hierbij het voorbeeld, al ziet het ernaar uit dat de Europese regels minder streng worden.

Ook in ontwikkelingslanden klinkt de roep om transparantie luider. Deze week organiseert Cordaid een congres voor het tienjarig jubileum van het consortium *Publish What You Pay*. In die tijd is de lobbygroep gegroeid van zeven tot bijna zevenhonderd aangesloten organisaties. „Wij willen Dodd-Frank wereldwijd invoeren”, verklaarde directeur Marinke van Riet onder luid applaus op het congres. Met deze kennis in het achterhoofd is het dus niet zo gek voor bedrijven om dan maar de hele keten in eigen hand te nemen.

HANNEKE CHIN-A-FO
Redacteur Internationale Economie